

ÇAĞDAŞ TÜRKİYE TARİHİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

CİLT: XV

SAYI: 31

YIL: 2015/Güz

EDİTÖRDEN

Çeyrek asırı doldurulan dergimizin 31.sayısı ilk kez özel bir isim için çıkıyor. Türkiye'nin Cumhuriyet Tarihi alanında ilk doktora çalışmasını yapan ve binlerce öğrenci yetiştiren, ülkemizde Cumhuriyet tarihçiliğinin önemli isimlerinden biri olarak kabul edilen Prof. Dr. Ergün Aybars'a armağan edilen bu sayı bizler içinde oldukça önem taşıyor. Çünkü 1988 yılında kurucu müdür olarak atandığı Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Müdürlüğü'ünü emekli olduğu 2008 yılına kadar yürütmüştür.

Asistanı olmak şansını yakalamış bir öğrencisi olarak uzun bir aradan sonra, Prof. Dr. Ergün Aybars'a atfedilen bu sayının editörü olmak beni çok fazlaıyla onurlandırdı. Belki de çok geç kalındı. Bu nedenle, Enstitümüze yeni atanan sayın Müdürümüz Prof. Dr. Bülent Çukurova'ya da destekinden dolayı teşekkür etmek isterim.

Bu sayıdaki ilk bölümde Prof. Dr. Ergün Aybars'ı anlatan yazıları göreceksiniz. İzmir'e geldiği günlerden itibaren en eski dostu Prof. Dr. Zeki Arıkan, Prof. Dr. Sabri Sürgevil ve hocamızın ilk asistanı Prof. Dr. Engin Berber ve bizim kuşağı temsilen Yard. Doç. Dr. Mehmet Emin Elmacı, hocamızı anlattılar. İzmir'le özdeleşmiş araştırmacı-gazeteci Yaşar Aksoy'da isteği kirmayarak Prof. Dr. Ergün Aybars ile ilgili keyifle okuyacağınız bir yazı kaleme aldı. 2006 yılında Prof. Dr. Ergün Aybars'la yapılan bir TV programı söyleşisinin dökümü de tarihe bir not düşmek için bu bölümde yer buldu. Ahmet Mehmetefendioğlu ve Cemal Necip Gürel'in ortaklaşa kaleme aldığı "Türkiye'de İstiklal Mahkemeleri" çalışmalarını konu alan bibliyografiya denemesi Prof. Dr. Ergün Aybars'ın 1972 yılında başladığı İstiklal Mahkemeleri çalışmalarının 40 yılı aşkın sürede geldiği noktayı göstermektedir. Bu sayıda bir başka bibliyografiya çalışması ise Aymelek Şenel tarafından 1988-2015 yılları arasında Enstitümüzde hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezleri bibliyografiyasıdır.

Dergideki yazıların önemli bir kısmı Prof. Dr. Ergün Aybars'ın öğrencilerinin kaleme aldığı araştırmalardır. Basın tarihini konu alan beş ayrı çalışma dergide önemli bir yer tutuyor. Orhan Özcan'ın İngiliz basınında İzmir yangını konu alan araştırması, Doğan Duman'ın, Cumhuriyetin ilk yıllarda bir çocuk dergisi incelemesi, Ferah Ayyılmaz'ın Kıbrıs Barış Harekatı'nın karikatüre yansımıası Akbaba Dergisi ve Ulvi Keser'in Kıbrıs basın tarihinden TMT ve NACAK gazetelerini konu alan araştırması, Yenal Ünal'ın Bartın Matbuat tarihi araştırması ve son olarak Melih Tinal, Bulgaristan Basınında Atamızın ölümü hakkında yapılan yazıları bizlere ullaştırıyor.

I. TBMM de milletvekilleri ve mesleki temsil üzerine iki önemli makale okuyacaksınız. İzmir'in simgesi Milli Kütüphane'nin işgal yıllarındaki faaliyetleri hakkındaki makalede dönemde ilgili bir başka boyutu değerlendiriyor. Hatay'ın Kurtuluşu ile ilgili ilginç bir yazımızda bu sayıda yerini alıyor.

Ekonomi tarihi açısından II. Dünya savaşı arifesinde 1939 Newyork Sergisi ve Savaş sonrası Türk Deniz ticareti üzerine iki makale var.

Kitabiyat bölümünde Zeki Arikان, Libra yayınlarından çıkan Meclis-i Mebusanda İzmir Mebusları kitabı, Türk Başıyığıt'ın Teşkilat-ı Mahsus'a'nın Kuruluşu'nun 100. yılında Türk İstihbaratı kitabı tanıttıkları yazıları okuduktan sonra kitapları hemen almak isteyeceğinizi umuyoruz.

Dergimizin bu sayısına katkı sunan, yayın kuruluna ve bize ulaşan yazıları değerlendiren hakemlerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Yrd. Doç. Dr. Türk Başıyığıt

JOURNAL OF MODERN TURKISH HISTORY STUDIES

VOLUME: XV

ISSUE:31

YEAR:2015/Autumn

EDITOR'S NOTE

31th issue of our journal that filled quarter century comes out for a special name. This issue which is presented to Prof. Dr. Ergun Aybars who is the first person did doctorate studies in Turkish Republic History field and educated thousands of students, accepted as one of important names in Republic Historiography, is critically important for us. Because appointed as founder Directorship of Principles of Ataturk and Turkish Revolution History Institute in 1988, carried out until as retired in 2008.

Caught a chance to be an assistant of him as his student, to be an editor of this issue after a long time which is attributed to Prof. Dr. Ergun Aybars is honored me a lot. Maybe it was too late. Therefore I would like to thank our newly appointed Director Prof. Dr. Bulent Cukurova for his support.

In the first part of this issue, you will see articles describing Ergun Aybars. Since first days of his arrival to Izmir his oldest friends Prof. Dr. Zeki Arikan, Prof. Dr. Sabri Surgevil and his first assistant Prof. Dr. Engin Berber and as representing our generation Assist. Prof. Dr. Mehmet Emin Elmaci described our professor. Identified with Izmir researcher-journalist Yasar Aksoy not breaking my will wrote out an article about Ergun Aybars that you'll read with a pleasure. Note of an interview which was done with Ergun Aybars in a TV program found a place in this issue. Jointly wrote out by Ahmet Mehmetefendioglu and Cemal Necip Gurel bibliography trial of Independence Tribunals studies shows the point where Prof. Dr. Ergun Aybars' Independence Tribunals studies that he began in 1972 comes. Another bibliography work in this issue is master and doctorate thesis which were written in our Institute between 1988-2005.

An important portion of articles in the journal are researches written out by Ergun Aybars' students. Five different Works which discusses press history hold an important place in the journal. Research of Orhan Ozcan about Fire of

Izmir in British Press, investigation of Dogan Duman about a child journal in the first years of the Republic, research of Ferah Ayyilmaz about reflection of Cyprus Peace Operation to caricature Aybaba journal, research of Ulvi Keser about TMT and NACAK journals from Cyprus press from press history, research of Yenal Unal about Bartin press history and as the last one Melih Tinal's Passing of Ataturk in Bulgarian Press take place in our journal.

You will read two different articles on deputies and Professional representation in the first TGNA. In the article which is about activities of symbol of Izmir, National Archives during occupation years, a different dimension about the period is evaluated.

There are two articles on 1939 New York exhibition in the eve of the Second World War and post-war Turkish Maritime.

In book review part, after reading reviews of Zeki Arikán's "Izmir Deputies in Meclis-i Mebusan" published by Libra Publication and Turkan Basyigit's "Turkish Intelligence in the 100th Anniversary of the Foundation of Teskilat-i Mahsusa", we hope that you'll immediately get these books.

I would like to thank editorial board that gave contribution and our referees that evaluated articles reached to us.

Asst. Prof. Dr. Türkan BAŞYİĞİT